

บทที่ 3

การศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบัน

การศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบันของงานประชาสัมพันธ์ งานบริหารและธุรการ งานเลขานุการโรงพยาบาล หน่วยเงินรายได้และหน่วยบัญชี งานคลัง ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาระบบงานปัจจุบันทั้งที่ได้ใช้คอมพิวเตอร์และที่ไม่ได้ใช้ เพื่อให้ได้มาซึ่งระบบการทำงานทั้งหมด การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้เทคนิคการรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์และการสนทนากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานแต่ละหน่วยงาน โดยเริ่มสัมภาษณ์จากหัวหน้างานจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงาน รายละเอียดการศึกษารอบคลุมหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกระบวนการทำงานของระบบ

3.2 ข้อจำกัดและปัญหาของระบบเดิม

3.3 ความต้องการของผู้ใช้

3.4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบ

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกระบวนการทำงานของระบบ

3.1.1 ระบบการจัดการเงินบริจาคและกองทุนประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) งานประชาสัมพันธ์ จะมีหน้าที่ รับบริจาคเงินสด เช็ค และสิ่งของจากผู้บริจากรวบรวมข้อมูลผู้บริจาคส่งทำหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตร รวบรวมเงินบริจาคมส่งหน่วยเงินรายได้ งานคลัง

(2) งานบริหารและธุรการ จะทำหน้าที่ ทำหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตรให้ผู้บริจาค กรณีที่ผู้บริจาคบริจาคให้กับคณะแพทยศาสตร์

(3) งานเลขานุการ โรงพยาบาล จะทำหน้าที่ ทำหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตรให้ผู้บริจาค กรณีที่ผู้บริจาคบริจาคให้กับโรงพยาบาล

(4) หน่วยเงินรายได้ งานคลัง จะทำหน้าที่ รับบริจาคเงินสด เช็ค และเงิน โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร จัดทำรายการการเงินรับและการเงินจ่าย ลูกหนี้เงินยืมต่องานราชการ

(5) หน่วยบัญชี งานคลัง จะทำหน้าที่ จัดทำรายการทางบัญชี

3.1.2 กระบวนการทำงานของระบบการจัดการเงินบริจาคและกองทุนเป็นดังนี้

(1) กระบวนการรับบริจาค

- 1) เมื่อผู้บริจาค มาบริจาคเงินสด เช็ค หรือสิ่งของ
- 2) เจ้าหน้าที่รับบริจาค จะออกใบเสร็จรับเงินด้วยมือกรณีที่บริจาคเป็นเงินสด และเช็คให้กับผู้บริจาคเงิน
- 3) เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลการบริจาคเข้าระบบคอมพิวเตอร์
- 4) รวบรวมเอกสาร ทำใบปะหน้า นำส่งเงิน แก่หน่วยเงินรายได้ งานคลัง พร้อมสำเนาข้อมูล
- 5) รวบรวมเอกสาร ทำใบปะหน้า ส่งทำหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตร พร้อมสำเนาข้อมูลให้แก่งานบริหารและธุรการ กรณีที่ผู้บริจาคบริจาคให้คณะแพทยศาสตร์ และให้แก่งานเลขานุการ โรงพยาบาล กรณีที่ผู้บริจาคบริจาคให้โรงพยาบาล

(2) กระบวนการทำหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตร การทำงานของงานบริหารและธุรการ และงานเลขานุการ โรงพยาบาล จะมีขั้นตอนการทำงานที่เหมือนกัน งานที่ทำจะต่างกันเล็กน้อยตรงรายละเอียดรูปแบบหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตร

- 1) ตรวจสอบเอกสาร ข้อมูลที่ได้รับจากงานประชาสัมพันธ์ หรือจากหน่วยเงินรายได้ งานคลัง
- 2) ทำหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตร พิมพ์จำหน่ายของจดหมาย โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์ เวิร์ด

3) จัดส่งหนังสือตอบขอบคุณและใบอนุโมทนาบัตร และใบเสร็จรับเงิน ให้แก่ผู้บริจาค

(3) กระบวนการทางการเงิน หน่วยเงินรายได้ งานคลัง จะทำหน้าที่จัดทำรายการการเงินรับการเงินจ่าย ลูกหนี้เงินยืมต่องานราชการ การรับเงินบริจาคเงินสด เช็ค และเงินโอนเข้าบัญชีเงินฝาก รวมทั้งเงินบริจาคที่ได้รับมาจากการเปิดตู้รับบริจาคจากสถานที่ต่างๆ

- 1) ออกใบเสร็จรับเงินด้วยมือ
- 2) บันทึกข้อมูลรับบริจาคและรายรับอื่นๆ เข้าสู่ระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 3) บันทึกข้อมูลรายจ่ายต่างๆ

4) บันทึกข้อมูลเงินยืมทรอกราชการ

5) จัดทำรายงานทางด้านการเงิน และทุนต่างๆ

(4) กระบวนการทางด้านบัญชี หน่วยบัญชี งานคลัง จะทำรายการบัญชีแยกประเภท โดยได้สำเนาข้อมูล จากหน่วยเงินรายได้ งานคลัง โปรแกรมที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ยังใช้บัญชีหลักเกณฑ์เงินสด ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติ สำหรับหน่วยงานของภาครัฐซึ่งกำหนดให้ใช้บัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งต้องมีการใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์ เอ็กเซล ช่วยในการจัดทำรายงาน

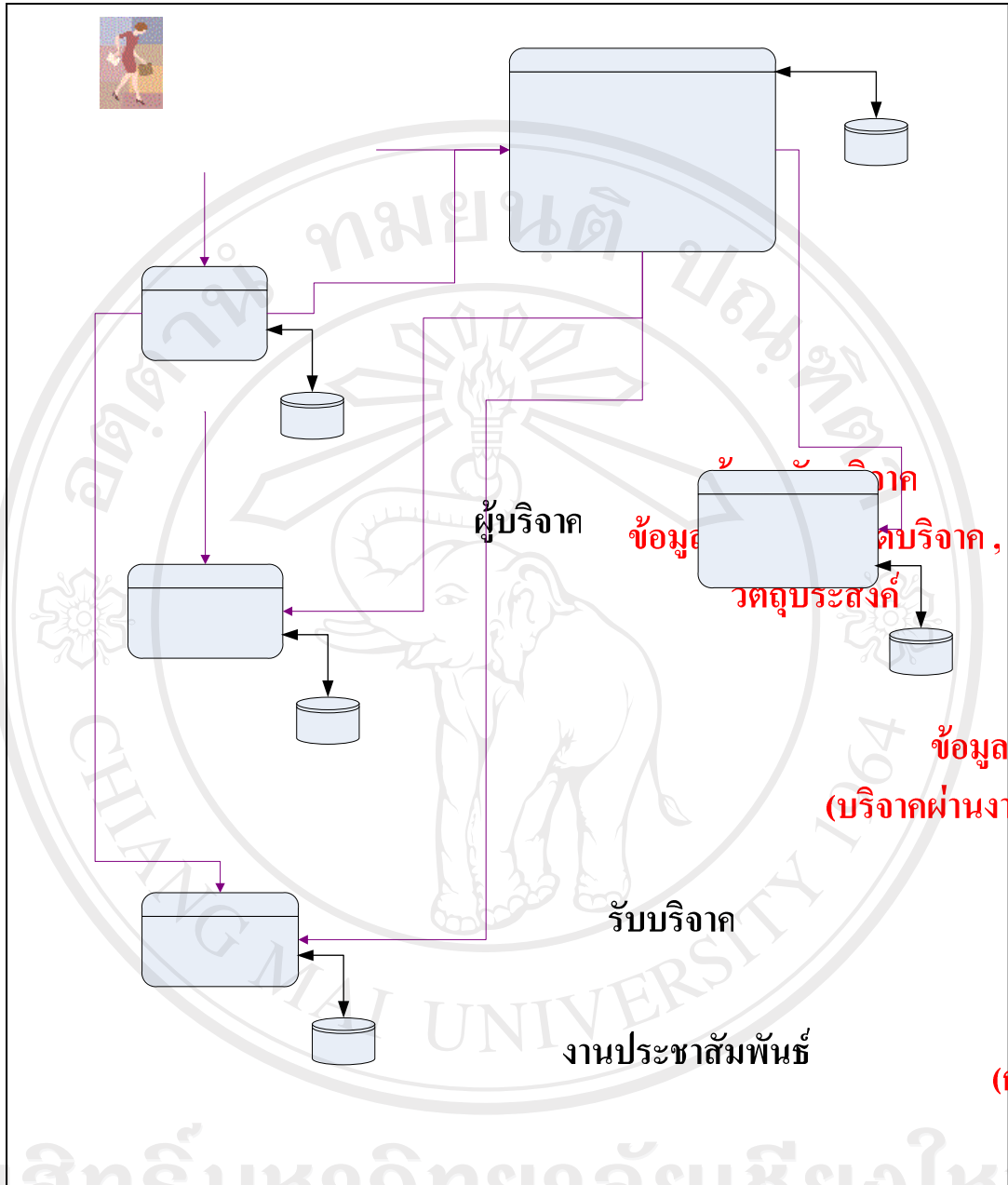
1) นำเข้าสำเนาข้อมูลจากหน่วยเงินรายได้ งานคลัง

2) บันทึกข้อมูลรายการบัญชี

3) จัดทำรายงานทางด้านบัญชี

กระบวนการทำงานและการจัดเก็บข้อมูลแบบเพิ่มข้อมูลของระบบงานปัจจุบันแสดง

ผังรูป 3.1

รูป 3.1 แสดงกระบวนการทำงานและการจัดเก็บข้อมูลระบบเดิมข้อมูลของระบบงานปัจจุบัน (กรณีบริจาคให้โรงพยาบาล)

ลิขสิทธิ์ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

หนังสือตอบขอบคุณ
 โบนุโหมทนาบัตร

งานเลขานุการโรงพยาบาล

ข้อมูล
 (กรณีบริ)

3.2 ข้อจำกัดและปัญหาของระบบเดิม

จากการศึกษาระบบงานเดิมที่เป็นปัจจุบัน สามารถจำแนกข้อจำกัดและปัญหาของระบบงานเดิมในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. มีการนำโปรแกรมมาช่วยงานหลากหลายโปรแกรม ไม่ได้เป็นระบบ และโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาใช้งานไม่ได้รองรับการใช้งานพร้อมๆ กัน ทำให้ขาดประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการทำงาน
2. การจัดเก็บข้อมูลเป็นแฟ้มข้อมูล (File) ไม่ได้เป็นระบบฐานข้อมูล (Database) ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบ ทำให้ข้อมูลมีความขัดแย้งและซ้ำซ้อนกันในแต่ละหน่วยงาน การเพิ่ม ลบ แก้ไข หรือค้นหาข้อมูล ต้องใช้เวลามากขึ้นเนื่องจากปริมาณข้อมูลที่มากขึ้น ทั้งนี้เพราะโครงสร้างแฟ้มข้อมูลไม่สามารถรองรับข้อมูลที่มีจำนวนมากขึ้นได้
3. การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลทำได้ยาก เนื่องจากความสามารถของตัวแฟ้มข้อมูลที่จัดเก็บเอง และลักษณะการจัดเก็บข้อมูล กระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่สนับสนุนต่อการรักษาความปลอดภัย
4. ข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ปัจจุบัน ยังไม่ครบถ้วน และมีหลากหลายรูปแบบ การจัดทำรายงานหรือการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ทำได้ค่อนข้างยาก ไม่ทันต่อความต้องการ และไม่เอื้อต่อการผลิตสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสำหรับผู้บริหาร
5. ระบบการทำงาน บางขั้นตอนยังมีการใช้ระบบมืออยู่
6. การทำงานบางส่วนงานไม่สามารถทำงานทดแทนกันได้ ต้องใช้ความสามารถของผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงเท่านั้น
7. ระบบโปรแกรมบัญชียังเป็นเกณฑ์เงินสดไม่ได้เป็นหลักบัญชีเกณฑ์คงค้าง

3.3 ความต้องการของผู้ใช้

จากการศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานเดิมที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ผู้ศึกษาสามารถสรุปความต้องการของผู้ใช้ ทั้งที่เป็นฟังก์ชันการทำงาน และที่ไม่ได้เป็นฟังก์ชันการทำงาน สำหรับความต้องการที่ไม่ได้เป็นฟังก์ชันการทำงาน ก็คือคุณสมบัติหรือคุณภาพของระบบโปรแกรมที่พึงมี เช่น ความสามารถในการใช้งาน ประสิทธิภาพของระบบ ความน่าเชื่อถือของระบบ ความง่ายต่อการใช้งาน มีความยืดหยุ่นและรองรับการขยายตัวในอนาคต เป็นต้น ได้ดังนี้คือ

1. ระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงถึงกัน ใช้งานร่วมกันได้ ไม่ต้องบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อน บันทึกข้อมูลแล้วข้อมูลไม่สูญหาย ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว
2. เปลี่ยนการใช้ระบบมือเป็นระบบคอมพิวเตอร์ เช่นสามารถออกใบเสร็จรับเงินโดยระบบคอมพิวเตอร์ได้
3. ระบบโปรแกรมที่ใช้งานง่าย เป็นระบบเดียวกัน ไม่ต้องใช้หลากหลายโปรแกรม สามารถทำงานทดแทนกันได้
4. สามารถป้องกันหรือตรวจสอบความผิดพลาดของข้อมูลได้ง่าย
5. มีระบบรักษาความปลอดภัยปกป้องข้อมูลจากผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องได้
6. สามารถออกรายงานได้ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาตามต้องการ
7. การบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายทางบัญชี ให้เป็นไปตามหลักบัญชีเกณฑ์คงค้าง
8. ระบบใหม่ต้องมีความยืดหยุ่นและรองรับการขยายตัวในอนาคต

3.4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานเดิม และข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ใช้งานเช่น ระบบควรมีความยืดหยุ่นและรองรับการขยายตัวในอนาคต สามารถทำงานได้ง่าย คล่องตัว ลดขั้นตอนในการทำงาน ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาโปรแกรมเมอร์มากนัก เป็นต้น ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่จะปรับปรุงระบบงานเดิมให้สามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้งานในปัจจุบันและในอนาคตทำได้ค่อนข้างยาก ดังข้อจำกัดและปัญหาดังกล่าวข้างต้น อีกทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้พัฒนาก้าวไกลไปมาก มีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น ถ้านำไปใช้กับระบบงานเดิมจะทำให้ใช้สัทธิภาพได้ไม่เต็มที่ ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าควรพัฒนาระบบงานใหม่ขึ้นมาใช้แทนระบบงานเดิมน่าจะเหมาะสมกว่า โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง และพัฒนาโปรแกรมแบบไคลเอนต์-เซิร์ฟเวอร์ (Client-Server) เพื่อบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมารวบรวมไว้ในฐานข้อมูลกลาง มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ ลดการบันทึกข้อมูลที่ซ้ำซ้อน ลดความขัดแย้งของข้อมูล ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ทันเวลาและมีความปลอดภัยในข้อมูล สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ มีระบบสารสนเทศที่ดีที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ และช่วยให้การวางแผนในด้านต่างๆ ถูกต้องแม่นยำขึ้น